

Atodiad 2 – Cofnod o gyfarfod is-grŵp (19/09/2024)

- Cynhaliwyd trafodaeth agored ar y 7 Pwnc o fewn y maes Dysgu a Datblygu mewn cyfarfod aml-leoliad gyda cynrychiolwyr o'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth.
- Mae pob maes wedi cael ei rannu yn themâu a chwestiynau er mwyn annog trafodaeth ar y gweithdrefnau mwyaf addas i'r Cyngor o fewn yr adnoddau sydd ar gael.
- Atodir y themâu a'r cwestiynau yn y ddogfen hon. Ystyriwyd:
 1. Ydi'r maes o fewn rheolaeth y Cyngor (yn teu corff allanol)
 2. Enghreifftiau o waith sydd yn cael ei gyflawni i ateb y cwestiynau
 3. Unrhyw gryfderau trefniadau presennol
 4. Meysydd y gellir eu gwella.

Yn dilyn yr ystyriaethau hyn, ystyriwyd os yw'r thema yn flaenoriaeth Isel, Ganolig neu Uchel i raglen waith y maes.

Gweler grynhoad o'r trafodaethau penodol yn y ddogfen hon.

Pwnc 1: Strategaeth Datblygu Cyngorwyr

A oes gan y Cyngor ddull effeithiol a diffiniedig o ddysgu a datblygu Cyngorwyr, wedi'i gynnwys mewn strategaeth a gyhoeddwyd, sy'n cynnwys ymateb i anghenion a fynegwyd gan bob Cynghorydd ac anghenion y sefydliad a'r gymuned?

Mae'r maes hwn o fewn rheolaeth y Cyngor.

Prif faterion yn codi o'r drafodaeth

Gwaith sydd eisoes ar y gweill

- Cadarnhawyd bod strategaeth yn cael ei ddarparu a'i addasu'n gyson ond nid yw'n cael ei gyhoeddi'n swyddogol i'r Aelodau.
- Eglurwyd bod penaethiaid adrannau'r Cyngor yn derbyn cais blynyddol am eu prif flaenoriaethau hyfforddiant er mwyn eu bwydo mewn i'r strategaeth. Mae Cyngorwyr hefyd wedi cael y cyfle i nodi pynciau o ddiddordeb penodol mewn holiadur anghenion dysgu a datblygu diweddar.
- Cytunwyd bod nifer uchel o gyfleoedd datblygiadol ar gael i Gynghorwyr.

Materion y gellir ystyried eu gwella

- Tynnwyd sylw bod rhai cyfleon datblygu yn dod ar e-bost ac eraill drwy gofrestru ar y system hunanwasanaeth. Ystyriwyd byddai'n symlach i unioni'r system gofrestru er mwyn annog mwy o gynghorwyr i fynychu.
 - Ar ôl trafodaeth bellach, cadarnhawyd bod ceisiadau i gofrestru i ddigwyddiadau yn digwydd ar ffurf cais cyfarfod / e-bost, fodd bynnag, os y cynigir mwy nag un dyddiad does dim opsiwn ond i gyfeirio Cynghorwyr i gofrestru i'r dyddiad maent yn ei ffafrio drwy'r system hunanwasanaeth.
- Esboniwyd nad oedd y gwahaniaeth rhwng y cyrsiau Craidd a'r hyfforddiant araill o bosib yn ddigon amlwg i Gynghorwyr. Teimlwyd ei fod yn bwysig i bwysleisio hynny ar ddechrau tymor etholiadol.
- Ystyriwyd ei fod yn ymarfer da i rannu gwybodaeth am hyfforddiant sydd ar gael gyda'r Cynorthwy-ydd Gwleidyddol er mwyn eu rhannu yn y cyfarfodydd Grŵp, fel eu bod yn gallu tynnu sylw'r Aelodau at y teitlau craidd sydd angen i bawb eu cwblhau.
- Nodwyd bod rhai aelodau yn cael trafferth canfod y Fewnrwyd Aelodau ar eu dyfeisiau a nodwyd ei fod yn bwysig unioni mynediad iddo ar gyfer pob aelod.

Ystyriwyd bod y maes hwn yn flaenoriaeth uchel i'r rhaglen waith.

Pwnc 2: Adolygiadau datblygiad personol

A yw'r Cyngor yn darparu cefnogaeth bersonol ddefnyddiol i bob Cynghorydd ac adolygiadau datblygu a gynhelir gan bobl sy'n gymwys i wneud hynny?

Mae'r maes hwn o fewn rheolaeth y Cyngor.

Prif faterion yn codi o'r drafodaeth

Gwaith sydd eisoes ar y gweill

- Cadarnhawyd y cynnig agored sydd i bob Cynghorydd ddod i gyswllt gyda swyddogion Dysgu a Datblygu drwy'r Bwletin Aelodau wythnosol sy'n cael ei rannu ar e-bost.
- Nodwyd bod croeso i unrhyw Gynghorydd ddod i gyswllt er mwyn trafod eu rhaglen ddatblygu bersonol.
- Tynnwyd sylw am gefnogaeth bellach sydd ar y Fewnrwyd Aelodau am gefnogaeth megis cymhelliant, mentora a chwmsela.

Materion y gellir ystyried eu gwella

- Ystyriwyd y gallai Cynghorwyr gael cyfarfodydd rheolaidd gyda Cadeirydd eu Grŵp Gwleidyddol er mwyn trafod datblygiadau personol cyn rhannu adborth yn ôl gyda'r Tîm Dysgu a Datblygu.

Ystyriwyd i'r pwnc hwn fod o flaenoriaeth isel i'r Rhaglen waith.

Pwnc 3 : Rhaglen dysgu a datblygu

1. A oes gan y Cyngor raglen ddysgu a datblygu blynyddol sy'n cael ei hyrwyddo'n llawn i Gynghorwyr?
2. A all pob Cynghorydd gael mynediad cyfartal at y rhaglen
3. A yw'r rhaglen yn cael ei monitro, ei gwerthuso a'i diweddarau'n rheolaidd?
4. A yw Cynghorwyr yn gallu nodi canlyniadau cadarnhaol o'r hyfforddiant, fel gwell dealltwriaeth a pherfformiad a chanlyniadau penodol i'r gymuned?

Mae'r maes hwn o fewn rheolaeth y Cyngor.

Prif faterion yn codi o'r drafodaeth

Gwaith sydd eisoes ar y gweill

- Cadarnhawyd bod y rhaglen ddatblygu flynyddol yn cael ei hyrwyddo'n llawn a bod modd cael mynediad cyfartal i'r rhaglen drwy'r Bwletin Aelodau wythnosol.
- Pwysleisiwyd bod y rhaglen yn cael ei fonitro, gwerthuso a'i ddiweddarau'n rheolaidd drwy'r cyfarfodydd misol Swyddogion Dysgu a Datblygu a Gwasanaethau Democratiaeth misol yn ogystal ag adrodd ar ddysgu a datblygu yn y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth.
- Hyrwyddir y broses o gyflwyno ffurflen adborth yn dilyn pob sesiwn hyfforddiant ond cydnabuwyd nad ydi pob aelod yn gwneud hynny.

Materion y gellir ystyried eu gwella

- Daeth i'r amlwg nad oedd Cynghorwyr yn debygol o roi adborth os nad oeddent yn credu fod yr hyfforddiant/digwyddiad yn fuddiol. Pwysleisiwyd gan swyddogion y pwysigrwydd i wneud hynny er mwyn datblygu neu addasu'r ddarpariaeth i'r dyfodol.
- Tynnwyd sylw y gall mynediad i'r ffurflen adborth fod yn rhwystredig ar brydiau gan awgrymu byddai mwy o bobl yn llenwi'r ffurflen os byddai'n haws cael mynediad iddo.
- Argymhellwyd bod eitem am Ddysgu a Datblygu ynghyd ag unrhyw adborth o sesiynau hyfforddiant yn cael ei gynnwys fel eitem sefydlog yng nghyfarfodydd y grwpiau gwleidyddol. Ystyriwyd y byddai hyn yn annog mwy o aelodau i'w mynychu ac hefyd yn gyfle i rannu ymateb gonest am y sesiynau ar lafar. Gall y Cynorthwywyr Gwleidyddol rannu unrhyw adborth gyda'r gwasanaeth Dysgu a Datblygu.

Ystyriwyd y pwnc hwn i fod o flaenoriaeth ganolig i'r Rhaglen waith.

Pwnc 4 : Rhaglen Sefydlu

A yw pob Cynghorydd newydd neu Gynghorydd sy'n dychwelyd yn cael rhaglen sefydlu gynhwysfawr, aml-sesiwn, wedi'i blaenoriaethu, sy'n galluogi i Gynghorwyr gyfranogi'n effeithiol yn ystod eu blwyddyn gyntaf yn y swydd?

Mae'r maes hwn o fewn rheolaeth y Cyngor.

Prif faterion yn codi o'r drafodaeth

Gwaith sydd eisoes ar y gweill

- Mae rhaglen dysgu a datblygu am y flwyddyn gyntaf yn dilyn etholiad yn gynhwysfawr iawn, yn canolbwyntio (yn y misoedd cyntaf) ar deitlau craidd a chyflwyniadau i wasanaethau.
- Mae Aelodau yn derbyn sesiynau anwytho ar gychwyn pob cyfnod yn dilyn etholiad.
- Mae rhaglen bwrpasol ar gyfer unrhyw aelod sydd yn cychwyn yn ystod tymor etholiadol, gan nodi bod y trefniadau hyn wedi cael eu hadolygu'n ddiweddar.

Materion y gellir ystyried eu gwella

- Derbyn adborth am y trefniadau anwytho gan Gynghorwyr sydd ar eu tymor cyntaf a'r aelodau hynny sydd wedi eu hethol yng nghanol y tymor etholiadol presennol.
- Nodwyd ei fod yn gyfrifoldeb ar y grwpiau gwleidyddol i sicrhau bod Cynghorwyr yn cyfranogi'n effeithiol yn ystod eu blwyddyn gyntaf yn y rôlfel Cynghorydd.

Ystyriwyd i'r pwnc hwn fod o flaenoriaeth isel i'r Rhaglen waith.

Pwnc 5 : Ansawdd datblygiad

1. A yw Cyngorwyr yn credu bod y gweithgareddau dysgu yn ddigon ysgogol, perthnasol ac wedi'u darparu mewn arddulliau blaengar a phriodol?
2. A oes gan y Cyngor ddull systematig ac effeithiol o gomisiynu, datblygu, darparu a gwerthuso ei weithgareddau hyfforddi a datblygu?

Mae'r maes hwn o fewn rheolaeth y Cyngor.

Prif faterion yn codi o'r drafodaeth

Gwaith sydd eisoes ar y gweill

- Mae gwaith yn mynd rhagddo i edrych ar dendro CLILC gyda rhestr darparwyr er mwyn datblygu, darparu a gwerthuso ei weithgareddau hyfforddi a datblygu.
- Teimlwyd bod derbyn cyfle i fynychu hyfforddiant aml-leoliad yn fantais fawr ac yn sicrhau cyfle cyfartal.

Materion y gellir ystyried eu gwella

- Addasu ffurflen adborth digwyddiadau er mwyn derbyn mewnbwn os yw'r hyfforddiant yn ddigon ysgogol, perthnasol ac wedi ei ddarparu mewn arddull blaengar a phriodol.
- Nodwyd bod rhai teitlau hyfforddiant angen cael eu haddasu er mwyn bod yn fwy effeithiol yn rhithiol, gan eu bod wedi bod yn cael eu cyflwyno mewn dull wyneb i wyneb yn wreiddiol.

Ystyriwyd i'r pwnc hwn fod o flaenoriaeth isel i'r Rhaglen waith.

Pwnc 6 : Cyfranogiad

1. A yw Cynghorwyr yn manteisio ar yr holl gyfleoedd datblygu sy'n berthnasol iddynt?
2. A roddir sylw i unrhyw ddiffyg cyfranogiad?

Mae'r maes hwn o fewn rheolaeth y Cyngor.

Prif faterion yn codi o'r drafodaeth

Gwaith sydd eisoes ar y gweill

- Tynnwyd sylw bod rhai cynghorwyr yn mynychu hyfforddiant yn gyson a rhai eraill ddim yn mynychu o gwbl.
- Mae sylw yn cael ei roi ar hyn o bryd i ddiffyg presenoldeb yn yr hyfforddiant craidd drwy gyfarfodydd gydag Arweinyddion y Grwpiau Gwleidyddol.
- Pwysleisiwyd bod trefniadau cadarn mewn lle er mwyn rhoi hyfforddiant i aelodau Pwyllgor Cynllunio a Phwyllgor Trwyddedu cyn i'r Cynghorwyr fynychu eu Pwyllgor cyntaf.
- Nodwyd bod hyfforddiant yn cael ei recordio mewn rhai achosion er mwyn ei roi ar y fewnwyd aelodau fel bod unrhyw un yn gallu ei wyllo ac atgoffa eu hunain o'r cynnwys, neu ei wyllo am y tro cyntaf os nad oeddent yn gallu mynychu'r sesiwn byw.

Materion y gellir ystyried eu gwella

- Cydnabuwyd bod nifer o Gynghorwyr yn ei weld yn heriol i ymateb i holl ofynion y rôl yn ogystal â chyfrifoldebau ychwanegol.
- Eglurwyd bod nifer o Gynghorwyr yn llywodraethwyr mewn ysgolion yn y Sir ac yn gwneud nifer o'r teitlau craidd yn y rôl honno. Nodwyd byddai prawf o'r hyfforddiant hwnnw yn lle gofyn i aelodau fynychu'r hyfforddiant yn eu rôl fel Cynghorwyr yn effeithiol iawn.
 - Yn dilyn y cyfarfod, cynhaliwyd trafodaethau rhwng Swyddogion a'r Pennaeth Cynorthwyol Diogelu ac Ansawdd y Cyngor. Esboniwyd nad oes modd peidio mynychu y teitl craidd 'Diogelu Plant ac Oedolion', gan bod ffocws y sesiwn hwn yn wahanol i'r un a geir yn eu rôl fel Llywodraethwyr a Llywodraethwyr Dynodedig Diogelu Plant.
- Awgrymwyd atgoffa'r Arweinyddion Grwpiau a'r Cynorthwy-ydd gwleidyddol i annog aelodau i gwblhau hyfforddiant craidd gan nodi pwysigrwydd y teitlau.
- Ystyriwyd bod angen addasu trefniadau anwytho er mwyn sicrhau bod y modiwlau craidd yn derbyn sylw.
- Nodwyd y gellir cynnal hyfforddiant i staff a Chynghorwyr gyda'i gilydd er mwyn bod yn fwy effeithiol ac arbed arian.
- Annog Aelodau i roi gwybod os nad ydynt yn mynychu hyfforddiant er mwyn gallu ei ganslo neu gynnig lle i rhywun arall.

Ystyriwyd i'r pwnc hwn fod o flaenoriaeth ganolig i'r Rhaglen waith.

Pwnc 7 : Dysgu oddi wrth eraill

1. A yw Cyngorwyr yn cymryd rhan mewn cyfleoedd datblygu rhanbarthol a chenedlaethol a rennir?
2. A gaiff Cyngorwyr eu hannog a'u cefnogi i gydweithio â chynghorau eraill a chyrrff cenedlaethol i weithredu fel cymheiriaid gwleidyddol, mentoriaid ac mewn rhwydweithiau i rannu ymagweddau at rôl cynghorydd, nodi arfer da a chyfrannu at welliant a arweinir gan y sector

Mae'r maes hwn o fewn rheolaeth y Cyngor.

Prif faterion yn codi o'r drafodaeth

Gwaith sydd eisoes ar y gweill

- Mae Cyngorwyr yn manteisio ar gyfleoedd datblygu rhanbarthol a chenedlaethol.

Materion y gellir ystyried eu gwella

- Cydnabuwyd bod lle i gydweithio gydag Awdurdodau Lleol eraill a bod hyn yn fwy tebygol o ddigwydd wrth i dymor etholiadol fynd yn ei flaen.

Ystyriwyd i'r pwnc hwn fod o flaenoriaeth ganolig i'r Rhaglen waith.